

Motion till riksdagen

1986/87:L418

Stina Gustavsson och Kersti Johansson (c)

Reglerna om dödförklaring

Bestämmelserna som reglerar när en person försvinner och inte kan återfinnas innebär ofta problem av både praktisk och ekonomisk natur för de anhöriga.

Enligt svensk lag innebär dödförklaring att domstol förklarat att någon skall anses för död. Ansökan om dödförklaring får göras beträffande bortovarande person under förutsättning att viss tid förflutit "sedan han sist var vid liv" (25 kap. 1 § ärvdabalken). I allmänhet krävs att denna period uppgår till minst tio år. Skulle den försvunne vara äldre än 75 år vid ansökningstillfället, räcker det om perioden utgör fem år. Befann han sig i livsfara vid försvinnandet är det tillräckligt med tre år. Dessa regler har varit i bruk länge och bör enligt vår mening bli föremål för översyn.

I lagen om allmän försäkring sägs att bortovarandes anhöriga i vissa fall kan ha rätt till familjepension efter den försvunne även om denne inte är dödförklarad. Förutsättning för bestämmelsens tillämpning är att det kan antas att den försvunne avlidit. Innan försäkring utbetalas kan det dock ta lång tid och medföra ekonomiska konsekvenser för de anhöriga.

Även när det gäller privata försäkringar kan det vara svårt för de anhöriga att få ut försäkringen. Ovissheten att få pengarna tillbaka om det senare skulle visa sig att personen är i livet torde vara orsak till försäkringsbolagens restriktivitet. Det förekommer emellertid att försäkringsbolag efter förbindelse av mottagarna om återbetalning betalar ut försäkringen.

Det finns i dag inte något vare sig i lag eller försäkringsvillkor som reglerar hur försäkringar skall utfalla efter bortovarande ej dödförklarade personer. Därför finns det anledning att se över de bestämmelser som gäller när en person försvinner och inte kan återfinnas. En större trygghet för de anhöriga borde eftersträvas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en översyn av gällande regler, såväl för dödförklaring som försäkringsvillkor, när en person försvinner och ej kan återfinnas.

Stockholm den 27 januari 1987

Stina Gustavsson (c)

Kersti Johansson (c)